

„Danstøren“

et halvugentlig Næheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika.
 udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
 Blair, Nebr.
 „Danstøren“ udgaar hver Tirsdag og Fredag
 Pris pr. Aargang
 De forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00
 Bladet udtales i Fortid.
 Besiktning, Betaling, Adressforandring og
 andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
 Blair, Nebr.
 Redaktør: A. M. Andersen.
 Alle Bidrag „Danstørens“ Indhold:
 Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler
 af enhver Art, bedes adresseret:
 A. M. Andersen, Blair, Nebr.
 E t e r e d at Blair Postoffice as second
 class matter.
 Advertising Rates made known upon
 appli ation.

„Sprogvansteligheeden.“

Min Artikel under denne Overtitel i Nr. 99 af 16. Dec. har „Den danske Pioneer“ skænket sin Opmærksomhed.
 Det er værd Paaskønnelse, at hvad man skriver, ikke alene bliver læst, men ogsaa agtet værd en Tanke.
 Der er saaledes intet at indvende imod, at nævnte Blad har benyttet sig af min Artikel som Tema for en Artikel om delvis samme Sag. Da foruden „D. d. P.“ enkelte andre synes at have faaet et sejlagtigt Begreb om mit Forhold til omhandlede Sag, faar jeg prøve at forklare mig lidt nøjere.
 Lad mig endnu som en Forbemærkning gøre opmærksom paa, at jeg ikke skrev i Egenkab af Redaktør, men som Privatmand over mit fulde Navn.
 Anledningen til, at jeg skrev om Sprogvansteligheeden, var de forskellige — næsten moblatte — Erfaringer, som havde mødt mig i Løbet af et Par Dage.
 For Næsten er det jo langt fra noget nyt. Vignende Erfaringer møder os jo jævnligt baade blandt vort Folk og andre.
 Og Opgaver, som man ikke kan komme uden om eller vijs fra sig, dem gør man bedst i at prøve paa at løse, jo før des bedre.
 „D. d. P.“ anfører selve Slutningen af min Artikel, og saa siger Bladet:
 „Dr. Andersen vil altsaa, maaffe langsomt og umærkeligt, men dog „naar Forholdene fræver det.“ angiffere den danske Kirke i Amerika.“
 Hvad her siges er en forkert Opfattelse af mit Forhold til Sprogspørgsmaalet, og der kan ikke drages en saadan Slutning af, hvad jeg skrev, tværtimod.
 Jeg skrev: „Jeg har intet imod, at Brødre hævder det danske Sprog, vort Modersmaal, tværtimod.“
 Særlig synes jeg godt om det, naar vedkommende saa ikke alene gør det i Teori, men tillige i Praksis.“
 Og videre: „Lad os gøre alt, hvad vi under Omstændigheder kan, for vort Modersmaals Bevarelse. Bognen kommer ikke let til at helde til den Side.“
 Ikke sandt — disse Ord tyder ikke paa, at jeg vil „angiffere“ den danske Kirke i Amerika.
 Og om jeg vilde, saa fik det ikke stort at betyde herved for eller imod Udviklings Gang.
 Men hvortil tillægge en Mand andet, end hvad der kan slottes af, hvad han skriver eller siger!
 Jeg har langt større Agtelse for den, der hævder vort Modersmaal, end for den, der lider af „Engelskfyg“ og stammer sig ved sin Nationalitet.
 Hvad „D. d. P.“ for øvrigt skriver om, er nogle Sagtægsler, som gaar i Retning af, at en Mand ikke kan benytte uden eet Sprog ordentlig.
 For en stor Del kunde jeg godt tilstemme, hvad „Pioneren“ i saa Henseende skriver.
 Men ogsaa det modlatte har jeg set og det mere end een Gang.
 Bladet indrømmer selv, at den engelske Sprog kan bruges som Hjerteprog, men blot ikke af Danske (det mener vel overhovedet Ublændinge).
 Jeg sender baade Præster, som er født i Danmark, der taler Engelsk med Hærdighed, og andre, der er født og opdrægt her, som taler godt Dansk.
 Men — det var jo slet ikke det Spørgsmaal i og for sig, jeg drøftede.
 Det var derimod vor Kirkes Værns og Ungdoms Bevarelse for Kristus og Kirken.
 Kristendommens og vor lutheriske Bekendelses Bevarelse og vort Folks Frelse er for mig overmaade mere end et Spørgsmaal.
 Og jeg har i Grundten kun Lyft til at drøfte dette Spørgsmaal med saadanne, som sætter Kristendommen som Nr. 1.
 Naar vi har naaet saa langt, som vi kan, i det danske Sprog, og vi saa naaer, at der er mange, vi ikke kan naa deri, hvad saa?
 Skal vi ikke møde disse i det

engelske Sprog, saa er der kun eet af to — eller maaffe tre — at gøre.
 Enten maa vi lade dem gaa for Lud og kaldt Vand, som man siger, og det kan en Kristen ikke.
 Eller vi maa overlade dem til amerikanske, reformerte Kirkesamfund Omfjora.
 Eller — den tredje Mulighed — føge at saa amerikansk-lutheriske Samfund til at tage sig af dem.
 Overfor andre skandinaviske eller tysk-lutheriske Samfund har gaaet nogen af disse Veje.
 De har derimod fulgt netop den Vej, jeg anviser — brugt Modersmaalet saa langt, de kunde naa med det, og Engelsk, hvor dette Sprog bedre kunde tjene den større Opgave.
 Og hvor man saaledes af Forholdene tvinges til at bruge Engelsk, ja — der var det, jeg mente, at vi dog burde søge os op til at gøre det saa godt som muligt.
 Men er det helt meningsløst at tale om — fordi det er umuligt — at den studerte og studerende Stand skal lægge sig efter at tale to Sprog under Omgangsperioden, saa maa vi jo fordre, at Ungdommen, som har faaet Almindelighed paa Engelsk, skal bruge Dansk som Hjerteprog.
 Er det da rimeligere, at den almindelige Klasse skal tilegne sig to Sprog, end at den studerende Klasse skal det?
 Lad os kun være rimelige og gøre, hvad vi under Omstændigheder kan for vort Folks Frelse. — Det var alt, hvad jeg tænkte paa. — ikke paa et „angiffere“.

A. M. Andersen.

Brev fra Japan.

XVII.

Havde jeg bare Tid nu, saa skulde jeg igen sende en hel Bunt Breve; for jeg synes, der er saa meget, jeg gerne vilde fortælle eder; det har glædet mig, og jeg vil gerne dele den Glæde med eder, men nu maa jeg gemme det til lidt senere hen og springe lige ind i den sidste nye glædelige Begivenhed.
 Vi har faaet en Ejendom i Kurume nu! Ja, det er en glædelig Begivenhed, som flyder vore Hjærtter med Belymring, for vi har intet at betale den med.
 Men lad mig nu først fortælle eder om den, saa kan I selv bedømme, hvad vi burde have gjort.
 Som jeg flere Gange før har fortalt, er Ejendomsprisen steget meget de sidste Aar, for Kurumes Vedkommende endog til det 5 a 6 Dobbelte, og der er Udlyst til en endnu højere Pris.
 Land, vi kunde have købt for 1½ Den per Tsubo (36 Kwadratfod), lige før vi rejste hjem, forlanger man nu 12 Den for, og saa vil man helst ikke sælge, da man haaber at saa mere ved at vente.
 Nu var der et stort Stykke til Salgs nede i selve Hjertet af Byen; Manden skulde have Penge ind i Bunden af denne Aaened, og det gjaldt om at saa solgt i al Hensigtsmæssighed, før det blev kendt, hvor haardt han tiltrængte Penge.
 Vi fik det at vide ved en Mand, hvis Børn kommer til Søndagskolen. Han paotog sig at være Agent mod 1 pCt. Kommission, skønt 5 eller 6 det almindelige.
 Nu først Velgigheden: det er 4 „Wakke“ fra vort nuværende Kapel, ca. 2 „Wakke“ fra den gamle Hovedgade i byen, 2 fra Posthus og Bank og kun en lille halv „Wak“ fra en hel ny Gade, anlagt for 3 Aar siden, som nu synes at skulle blive den ledende Gade i byen; fra den af er der allerede dannet Sidegader, der er temmelig godt bebyggede. Vi behøver altsaa ikke at fjærne os ret meget fra vor gamle Plads eller fra den gamle Hovedgade, men kommer nærmere den nu, brede Gade, der endog har Sporvognsline.
 Selve Grundten er 2 a 3 Fod højere end Gaden, saa en Kirke der vil tage sig godt ud, der er ikke megen Fare for fugtigheeden, saa det vil være sundt for en Præstefamilie at bo her. Den nærmeste Nabo er en Hjenlæge, der har bygget sig et pent Hospital i udenlandsk Stil.
 Skrevetten er mere end vi behøver, men noget af det kan vi nok sælge,

denne Hjenlæge har længe ønsket sig et Stykke af det, men Gjeren har ikke kunnet sælge en Stump for Pantens Skyld. Facaden er 120 Fod, Dybden 180 i runde Tal, i Virkeligheden er der lidt mere.
 Der er et stort Hus paa det, 5½ Tsubo (2052 Kwadratfod); men en Del af det er ikke meget værd. Halvdelen er bygget solidt af megen godt Tømmer; naar det bliver lidt repareret, vil der blive en ypperlig Præstebolig, af hvilken vi forelsbig kan bruge 3 Værelser til Kapel og saa faa et, der er ikke saa lidt større, end det vi nu har.
 Foruden Huset er der en hel Del Træer paa det. Et stort Kampe træ giver Pladsen et meget værdigt Udseende; det er vurderet til 150 Yen, derimod det skulde hugges ned. Et „Ginjang“ Træ er vurderet til samme Pris; saa er der et til, hvad det er, eller hvad det er værd, ved jeg ikke, men det er ligejof de andre 25 a 30 Fod højt og temmelig søvert. En hel Del mindre Træer er der ogsaa. Det har nemlig været en slot gammel Næibens for en Adelsmand i sin Tid.
 Men nu Priisen — der er i alt 606 Tsubo (i Virkeligheden mere, da man tidligere passede paa at opgive færre end der i Virkeligheden var for derved at undgaa Skatten) men kan man saa 2000 Yen nu i den 15. December, saa vil han sælge for 4800 Yen; det bliver altsaa kun knapt 8 Yen per Tsubo, skønt Priisen deromkring er oppe ved 12 a 15 Yen pr. Tsubo for Land a l e n e, her er Hus og Træer med i samme Pris.
 Er der ikke Ræstingreger bag ved, naar han sælger saa billigt? Det vilde være naturligt at tænke saa, men nu har vi en Dommer, en Profurator (Statens), en Sekretær og to Sekretærlerlinge paa Raadhuset, der er friene, som tager sig af den Side af Sagen, saa vi kan faa ren og fri Skøde paa det.
 En anden Ting er, at disse gamle Adelsfamilier har en frugtlig Portion Stolthed, hellere end have deres gamle Hjem solgt ved Tvangsauktion, afhaender de det selv til Spotpris. Saaledes blev Byggegrunden til Kirken her i Numamoto købt for mindre end en Trediedel af dens daværende Værdi, men saa maatte Sandelen rigtignok ogsaa ske i Løbet af nogle faa Timer. Det Hus, Missionen købte for Missionær Brown her i Numamoto, gif det med akkurat paa samme Maade. En Mængde Kirker har faaet Byggegrunde paa samme Maade.
 Hvad vi har gjort nu er 1) vi har laant Penge baade her og der, det er en Kunst, vi er dreven i herved. Pst. Nielsen og jeg faar ca. 2000 Yen paa vore gode Navne, men af denne Sum skal vi rigtignok ud med 700 igen til Nyaar. Saa faar vi for et Aar 3000 Yen af et Par Banker med Pant i Ejendommen, med dem kan vi saa betale Manden de 2000, han skal have i Kontanter, og de 4 gamleGældsobligationer, der nu er paa Ejendommen, samt Kommission og Thinglæsningsgebyr. Saa faar vi de 215 Yen, Kirken her har laant; i Sundrede, som min Sustru har faaet i Gaver fra sin Kogeklasse i de Aar, hun har haft den, og et Sundrede Yen fra Pst. Nielsens. Med dem kan vi nok sætte det i brugbar Stand, saa vi kan flytte Pst. Jonemura og Kapellet derved, saa snart vi kan faa det gjort; derved vil vi saa spare de 15 Yen i maanedlig Rente, vi nu betaler.
 En anden Bevæggrund var, at vi maatte komme til at staa hussvilde i den nærmeste Fremtid. Den nuværende Kapellejer er i fortvivlede Omstændigheder og vil sælge; ser det, saa staa vi med den Mulighed, at vi skal flytte uden at have noget Sted at flytte hen. Sam kunde vi ogsaa købe af, men der er ikke Land nok til at bygge en Kirke paa, og det koster 22 Yen pr. Tsubo, vilde det alligevel ikke være tilraade- ligt at købe det.
 Jeg skal naabent tustaa, at jeg er ikke saa lidt nervøs over det; det er mange Penge at paatage sig Ansvaret for, naar man selv sidder med Gæld i Stedet for Kontanter. Og jeg gav meget mobilist til Samtykke dertil til Trods for de

indlydende Fordele, der var ved Handelen. Men saa tænkte jeg paa de mange, der lovede at være med til at bygge Kirke herude, de mange, der lovede at sende os Penge, saa snart vi tiltrængte dem. Det gør vi nu! Der er jo flere, som har lovet 50 Dollars, maa jeg ikke nok bede eder om at sende dem nu med det samme til Marcus Beck, Blair, Nebr., saa vil han nok sende dem os dem med det samme, saa vi kan komme til No igen.
 Jeg gav mit Samtykke modvilligt, men jeg gav det, fordi jeg turde ikke tilbageholde det; vil I nu vise os, at vi ikke har misbrugt vor Tillid til eder, ved at hjælpe os med at opfylde vore Forpligtelser? De 700 Skal ud til Nyaar, de 1300 helst til Nyaar, og mens vi har dem, betaler vi 12pCt. i Rente. De 3,000 kan vi beholde til næste December, men vi vilde jo gerne have dem udbetalt inden og spare Renterne paa dem; det er ikke helt i Orden med dem endnu, mens jeg skriver det, men det bliver vistnok ikke mere end 9 pCt. skønt Reglen er 10 pCt.
 Suf nu paa, at saa har vi ikke alene en Byggegrund for Kirken, men ogsaa en Præstebolig og Plads tilovers til en anden Bygning, om den nogen Sunde skulde tiltrænges eller kunne staves tilveje (f. Eks. en Bygning til Kindergarten), og Præsteboligen kan altsaa forelsbig bruges til Kapel.
 Der er endnu en Grund til at suse at saa Gælden afbetalt hurtigt muligt, for naar det er slet, kan vi saa det anerkendt som anvendeligt for religiøse Formaal og derved spare en Del i Statsafatter; havde vi ingen Gæld paa det nu, kunde vi endog have sparet herved 150 Yen i Tinglæsningsgebyr og Stempelafgift, undtagen vore Raadhusfolk da finder en Udvej, saa vi kan det alligevel; de har studeret Spørgsmaalet siden i Gaar Morges og uafaldelig konfereret med højere vedkommende.
 Det, jeg ellers gerne vilde fortælle om, er den underlige veligende Fremgang i Kurume, der har været; i den senere Tid; vi har købt 11 der (7 voksne og 4 Børn) nu for nyliq. Og saa det mærkelige Hida, som jeg skrev om i Brev Nr. 15. Pst. Nielsen og jeg var der i Søndags — den Dag glemmer jeg slet; men dersom Pst. Nielsen kan tage sig Tid til at skrive derom, maa det vente forelsbig.
 Det er som saedvanlig efter Midnat, at dette Brev er skrevet; jeg er meget træt og søvrig, da jeg har maattet forberede mig til mine Timer i Morgen, før jeg kunde begynde paa det.
 Hermed de hjerteligste Hilsener til eder alle og ønsket om snart at høre fra eder.
 Eders Udvending i Japan
 J. M. L. Winther.
 Numamoto 9. Dec. 1910.

den Kirke. Lad da Gaverne komme med Bøn i Missionens Herres Navn.
 Eders i Kristus
 J. B. Nielsen.
Dpraab.
 Dventstaaende Brev med Efter- skrift fra vore Missionærer er modtaget i Dag, den 5te Januar.
 Nære Missionsvenner, Indholdet taler for sig selv — højt og stærkt. Vi kan meget vel forstaa vore Missionærers Engjelske og Belymring ved at skulle tage et saadant Skridt paa eget Ansvar. Men skal vi saa lade dem staa i Gabet alene? Skal vi lade dem aabne Porte lufte sig igen? Skal vi midte de herlige Anledninger til det store Redningsarbejde for Sjælenes Frelse i Japan?
 Nej, det kan jeg ikke tro. Det maa aldrig ske. Tværtimod, vi tør dristigt sige: „Dette kommer fra Herren“. Det er efter min Mening et goddommeligt Genjaar paa vore daglige Bønner om Fremgang og Frelse paa vort Missionsfelt paa Den Amnshu, i Kurume og omliggende Egne.
 Det er Herren, der paa underlig Vis har lagt alt til Rette for os.
 For færre lille Japanelermenighed har længe og vedholdende bedet: „Herre, giv os en Kirke — send os Hjælp. Du, Herre, kan gøre det, og du vil gøre det!“ Ja, det vil Herren gøre; thi det er et Soodevillkaar for Guds Riges Fremme derovre. Men, fære Missionsvenner, det Stykke Missionsarbejde vil han gøre ved os. Vi har bedet om den Naade fra Herren, at vi maatte faa en Missionsmark i Japan, dette i mere end en Seneende Solopgangens forunderlige Land, og vi har faaet en betydelig Arbejdsmark i Japan. Gud har i dette Stykke hørt vor Bøn. Men, fære Venner, denne Bønshjælp betyder — O f j e r v i l l i g h e d. Det betyder: „Giv Herren af din Agers Fortærgde.“
 „Vort unge Mandstaf.“ til hvem den Sag blev henlagt af forrige Naarssøde har med stor Interesse og Aerklighed omfattet denne herlige Opgave. Der er i alt til Dato samlet \$1300. Og jeg er vis paa, naar man nu hører, hvad der er gjort derovre til Sagen, da skal vi snart faa samlet et \$1000 mere mindst til denne Sag.
 Men ved Siden af den Haandsrækning, vi nu efter Ene og med Glæde vil yde til Forskyttet, Volig og Kirken — og det vil vist mange med inderlig Glæde og Tak til Herren —, saa gaelder dette Dpraab nærmest til Missionærernes Rønningsskaffe — Den er for Djæbliffet \$1000 i Under- stød. Om vi ikke skal komme med Gæld i den Klasse til Naarssøde, da maa der indsamles endnu p r e n d kommende Naarssøde \$2000.
 Men det er mit lille Naab, at Vennerne rundt omkring i Samfundet vil give et velgignet Genjaar paa dette Dpraab ved hurtigt muligt at sende „en rundhaandet Djærgave“ til vort Samfundsskafferer i Haarf af Kirkeejendommen, men fremfor alt til — Rønningsskaffen.
 Med Fredens Hilsen.
 I broderlig Erbsdighed,
 G. B. Christianesen.
 Blair, Nebr.
 Gudstjeneste i vor danske Kirke til saedvanlige Lieder Søndag Formiddag og Aften. Søndagskole Kl. 9,15.
 — Mrs. Thomsen, Mrs. A. P. Langs Moder, som har opholdt sig her hos Pst. Langs i længere Tid, rejste herfra i Lørdags ned til sin anden Datter og Svigerisøn, Pst. M. H. Jensen i St. Louis.
 — Fra Skolen kan meddeles, at en ung Mand fra Bottawattamie Co., Iowa, har maattet rejse til Council Bluffs for der at under- tarme betændelse. Sundhedsstik- kerer for sørgt god, og Arbejdet gaar sin saedvanlige Gang. Der er kommen enkelte nye Elever endnu i sidste Uge.
 (Fortættes paa Side 8.)